

ได้ก็เพราะการอ่าน

ศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์*

หากจะพูดถึงชีวิตและผลงานของคนดังที่มีความสามารถอย่างแท้จริงในอดีตจนถึงปัจจุบัน เราจะพบว่าความดังและชื่อเสียงของคนเหล่านั้น ไม่ได้เกิดขึ้นเพราะความบังเอิญ หรือได้มาในช่วงระยะเวลาเพียงข้ามคืน แต่แลกมาด้วยความเพียรพยายาม ความอดสาหัส และความทุ่มเททั้งร่างกายและแรงใจในการสร้างผลงานต่างๆ ให้ประจักษ์แก่สายตาของชาวโลก บุคคลเหล่านั้นหลายคนสามารถประสบความสำเร็จ มีชื่อเสียงตั้งแต่อายุยังน้อย เขาเหล่านั้นน่าจะเป็นคนที่แสวงหาความรู้ สังสมข้อมูลมาตั้งแต่เยาว์วัย และสิ่งนั้นกลายเป็นประโยชน์ในการค้นคว้า พัฒนาการทำงาน และต่อยอดความรู้เหล่านั้นไปสู่การสร้างสรรคผลงาน จนได้รับการยอมรับในวงกว้าง สิ่งหนึ่งที่คนดังตั้งแต่ในอดีต จนถึงปัจจุบัน ใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ คือ การอ่าน นั่นเอง

บุคคลที่มีชื่อเสียงระดับโลกมากมายให้ความสำคัญกับการอ่านอย่างเป็นชีวิตจิตใจ อาทิ

อันส์ คริสเตียน แอนเดอร์สัน นักเล่านิทานระดับโลก เจ้าของนิทานอมตะหลายเรื่อง ไม่ว่าจะเป็น นิทานเรื่อง ลูกเป็ดขี้เหร่ เงือกน้อย เด็กหญิงชายไม้ขีดไฟ พ่อของแอนเดอร์สันมีส่วนอย่างมากในการ อบรมลูกชายด้วยการอ่านหนังสือของนักเขียนชาวเดนมาร์กและชาวต่างประเทศให้ลูกฟังเสมอ ทำให้แอนเดอร์สันมีนิสัยรักการอ่าน เป็นคนเฉลียวฉลาดมาตั้งแต่เด็ก แม้ว่าพ่อจะเสียชีวิตตั้งแต่เขายังเด็ก และทางบ้านประสบปัญหาด้านเศรษฐกิจ แต่เขายังชวนขวายหาหนังสือมาอ่านอยู่เสมอ

หลี่ไป๋ ยอดกวีเอกชาวจีน ผู้ล่องลပ်ไปนับร้อยปีแต่ผลงานยังคงโดดเด่นอยู่จนถึงวันนี้ ในวัยเด็กของท่านนั้น บิดามักอุ้มท่านไว้บนตักแล้วสอนภาษาจีน เมื่ออายุได้ 10 ปี ท่านสามารถอ่านหนังสือได้อย่างแตกฉาน และสามารถท่องจำบทกวีชื่อดังได้ตั้งแต่อายุยังน้อย

วิคเตอร์ ฮูโก นักเขียนชื่อดัง อัจฉริยะบุคคลผู้ใช้ปากกาเป็นอาวุธเพื่อสันติภาพ ในวัยเด็ก เขาจะใช้เวลาว่างจากการเล่นและปฏิบัติภารกิจประจำวันไปกับการอ่านหนังสือ เมื่อฮูโกอายุ 9 ปีเขาสามารถท่องปากเปล่าบทประพันธ์ของโฮเรซ กวีเอกชาวโรมันได้หลายบท

อับตัน ชินแคลร์ ผู้เขียน “The Jungle” เขาไม่มีโอกาสเข้าโรงเรียนจนอายุได้ 10 ปี แต่นั่นไม่ได้เป็นปัญหาให้เขาเรียนช้ากว่าเพื่อน เนื่องจากก่อนหน้านี้เขาหัดอ่านหนังสือด้วยตนเอง เขาอ่านอย่างหลงใหล เมื่อโตขึ้นเขาได้หาเลี้ยงตัวเองด้วยการแต่งหนังสือ ตลอดชีวิตของเขา เขาได้เขียนหนังสือเล่มใหญ่ 48 เล่ม เล่มเล็กๆ อีกกว่า 500 เล่ม

แอลิเกียรี ดังเต้ กวีผู้มีชื่อเสียงที่สุดในอิตาลี เป็นคนขยันขันแข็งในการเรียน มีความรอบรู้ในวิทยาการทุกแขนง เขาอ่านและศึกษามาก งานเขียนของเขาจึงมีความลึกซึ้งและเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางในวงการวรรณกรรมของอิตาลี

*นักวิชาการอาวุโส ศูนย์ศึกษาธุรกิจและรัฐบาล มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด kriengsak@kriengsak.com, <http://www.kriengsak.com>

ทิม เบอร์เนิร์ส ลี เมื่อปลายศตวรรษที่ 20 นิตยสาร Focus ซึ่งเป็นนิตยสารเชิงวิทยาศาสตร์รายเดือน ได้จัดอันดับนักประดิษฐ์ที่ยิ่งใหญ่ที่สุด 50 อันดับแรกของโลกขึ้น ทั้ง 50 คนนี้ เรียกได้ว่าเป็น “50 สุดยอดนักประดิษฐ์ ผู้ตกแต่งโฉมหน้าของโลกปัจจุบัน” หนึ่งในนั้นคือ ทิม เบอร์เนิร์ส ลี ทิมเกิดเมื่อปี ค.ศ.1958 ที่เมืองเพลซีย์ ประเทศอังกฤษ เขาได้คิดค้นวิธีการง่ายๆ ที่จะช่วยให้นักฟิสิกส์ทั่วโลกสามารถแลกเปลี่ยนรายงานวิจัยซึ่งกันและกันได้ผ่านทางสายโทรศัพท์ โดยได้แรงบันดาลใจในเรื่องนี้มาจากหนังสือสมัยวิคตอเรียชื่อ *Inquire Within : Anything You Want to Know* ว่าด้วยแหล่งข้อมูลที่ทุกคนสามารถเข้ามาสอบถามทุกอย่างที่ต้องการทราบได้ เครือข่ายของเบอร์เนิร์ส ลี สร้างขึ้นเมื่อปี 1989 กลายเป็นสิ่งที่ทุกคนทั่วโลกรู้จักกันดีในชื่อ World Wide Web (WWW) ความยิ่งใหญ่ในสิ่งที่เขาประดิษฐ์ขึ้น ได้ปฏิวัติเทคโนโลยีการสื่อสารในศตวรรษที่ 21 นี้

สิ่งหนึ่งที่เราสามารถเรียนรู้และเลียนแบบจากตัวอย่างชีวิตของบุคคลสำคัญต่างๆ เหล่านี้ได้ นั่นคือความสำเร็จอันเกิดจากแรงบันดาลใจที่ได้จากการอ่าน การอ่านไม่เพียงแต่เป็นการช่วยเพิ่มพูนความรู้ แต่ข้อความที่เรียงร้อยในหนังสือนั้นสามารถส่งผ่านพลังอันยิ่งใหญ่ ให้ผู้อ่านซึมซับ เรียนรู้และเปลี่ยนเป็นแรงบันดาลใจขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติตามแนวทางหรือเป้าหมายตามที่ข้อความนั้นบันทึกไว้

การอ่านเป็นการให้อาหารแก่สมอง ถ้าให้อาหารดี (อ่านสิ่งที่ดี) ให้อย่างสม่ำเสมอ สมองย่อมรับและย่อยสิ่งที่ดี ความคิดย่อมเจริญงอกงาม ถ้าให้อาหารไม่ดี (อ่านสิ่งที่ไม่ดี ไม่เหมาะสม) สมองก็อาจได้รับอาหารพิษ ความคิดย่อมพิกลพิการ ยิ่งถ้าไม่ได้รับอาหาร (ไม่ชอบอ่าน) รับแต่ขนมจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (โทรทัศน์ เกมส์ อินเทอร์เน็ต) สมองย่อมจะขาดสารอาหาร เพราะขาดความรู้จากหนังสือที่จะนำมาคิดใคร่ครวญ อย่างเพียงพอ และจะทำให้ตายทางปัญญาในที่สุด

การอ่านมีความสำคัญมากในการกำหนดว่า *อนาคตเราจะเป็นเช่นไร..*

ผมได้พยายามย้ำเด็กรุ่นหลังๆ ให้เห็นถึงประโยชน์และความสำคัญของการอ่านหนังสือมาโดยตลอด เพราะเห็นว่าเด็ก ๆ และคนทั่วไปในสังคมไทยของเราอ่านหนังสือกันน้อยเหลือเกินเมื่ออ่านน้อยเราจึงเป็นคนที่มีโลกทัศน์แคบ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่างๆ อย่างจำกัด ขาดความสามารถในการแก้ปัญหาและพัฒนาตนเอง จนกลายเป็นคนล้าหลังไปในที่สุด

การอ่านเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเราทุกคน เพราะเป็นการเพิ่มพูนความรู้ที่คุ้มค่ายิ่งสำหรับชีวิตในอนาคต เราต้องสร้างทัศนคติแง่บวกให้กับการอ่าน เช่นตระหนักว่า “การอ่าน คือ เครื่องมือของผู้ที่ปรารถนาความสำเร็จ” “การอ่านไม่ใช่เป็นการเสียเวลา แต่เป็นการลงทุนทางปัญญา” “การอ่านทำให้เราเป็นคนฉลาด มีทั้งความรู้ และรู้จักคิดใคร่ครวญ”

นอกจากนี้ ที่สำคัญกว่านั้น เราจำเป็นต้องอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ โดยอ่านหนังสือที่ช่วยให้ชีวิตประสบความสำเร็จ

ในชีวิตเรามีหนังสือ 2 ประเภทที่จะช่วยให้ชีวิตประสบความสำเร็จ ประเภทที่หนึ่ง หนังสือที่ตนเองชอบ เลือกหนังสือที่ทำให้มีความสุขเมื่อได้อ่าน อาจจะเป็นหนังสือประเภทใดก็ได้ เช่น บทกวี เรื่องสั้น นวนิยาย และประเภทที่สอง หนังสือที่ตนเองต้องอ่าน เลือกอ่านหนังสือที่สนับสนุนสู่ความสำเร็จของชีวิต และอ่านหนังสือให้ครบถ้วนทุกด้าน เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ อย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมทักษะในด้านต่างๆ ที่เราอยากพัฒนา และเพื่อจรรโลงจิตใจ และ คุณธรรมให้สูงขึ้นบริหารเวลาในการอ่าน

เราควรกำหนดเวลาอย่างเฉพาะเจาะจงในการอ่านหนังสือ เช่น ใน 1 วันต้องตั้งเวลาเฉพาะเจาะจงสำหรับการอ่าน เช่นวันละ 15 นาที 1 อาทิตย์จะอ่านได้กี่หน้า 1 เดือนได้เท่าไร ต้องพยายามคำนวณจากหนังสือที่เราต้องอ่าน ไม่ปล่อยเวลาให้เสียไปโดยเปล่าประโยชน์ๆ ลดการใช้เวลาในด้านอื่นที่ไม่จำเป็น

พัฒนาทักษะการอ่านที่มีประสิทธิภาพ

โดยศึกษาเทคนิคการอ่านและฝึกทำตามเป็นประจำ อย่างน้อยต้องมีวัตถุประสงค์ในการอ่าน เพื่อให้การอ่านมีความหมาย โดยจับประเด็นหลักให้ได้ กำหนด วัตถุประสงค์ วิเคราะห์ ทำความเข้าใจ และเก็บบันทึกความเข้าใจ อาจด้วยการจดบันทึกคำสำคัญไว้ตลอดการอ่าน ที่สำคัญ หลีกเลี่ยงเวลาที่ไม่ควรอ่านหนังสือ เช่น หงุดหงิด ง่วงนอน ไม่มีสมาธิ เพราะอาจทำให้การอ่านไม่ประสบความสำเร็จและทำให้ไม่ชอบอ่านในที่สุด

หากเรายังต้องทำงานในองค์กรที่ขับเคลื่อนด้วยความรู้ เราจำเป็นต้องให้อาหารสมองที่ดี มีประโยชน์ และให้อาหารใหม่ ๆ อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เราสามารถเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ และได้รับแรงบันดาลใจในการทำงานให้ก้าวหน้าได้อย่างต่อเนื่อง

